

Dordrecht

Kikvorsch en Zuilespolder

Vanaf het Biesboschcentrum steek je meteen met het elektrische fluisterpontje het Moldiep over naar De Kikvorsch. Alles is hier 100% natuur, als je tenminste de drie oude griendwerkershuisjes en de vele bruggetjes waar je overheen moet buiten beschouwing laat. Verder zie je vooral water en wilgenbos.

Het tweede rondje, dat je maakt nadat je bent teruggevaren naar het Biesboschcentrum, gaat iets meer door de bewoonde wereld. Maar ook hier speelt de Biesboschnatuur de hoofdrol. Je kijkt vanaf de rivierdijk over de Beneden-Merwede, loopt over gras door de Zuilespolder en bereikt daarna over de Moldiepdijk weer het Biesboschcentrum.

Routebeschrijving

1. Bij Biesboschcentrum Dordrecht naar het veerpontje en overvaren. Aan de overkant LA, graspad. Iets verderop heb je een bocht naar rechts, ook verderop de bochten van het pad volgen. Na bijna 400 m ga je LA over een bruggetje met een metalen rooster. Daarachter meteen nogmaals LA. Je loopt weer over een bochtig graspad. Na 600 m loop je weer over een roosterbruggetje. Vlak daarna aan het einde LA over nog een bruggetje. Daarna buigt het pad naar links en meteen daarna naar rechts. Dan ga je over een hoge brug met aan beide kanten trappen.
2. Aan het einde bij een bankje LA. 700 m het pad volgen, waarbij je twee keer over een roosterbrug gaat. Dan aan het einde RA (ietsje naar links is een punt waar je kunt uitkijken over het Wantij). Bij een voormalig griendwerkershuisje volg je het pad naar rechts. Je gaat over een minibrugje, maakt dan een bocht naar links en gaat dan over nog een brugje. Bij het volgende oude huisje bocht naar rechts volgen, daarna volgt nog een derde huisje. Na weer een bocht naar rechts ga je over een lange roosterbrug, daarna nog een brugje. Je komt weer uit bij het bankje van het begin van dit tekstblokje.
3. Bij dit bankje LA en iets verder weer via trappen over de hoge brug. Over een wat langere brug en daarachter, waar je net van rechts kwam, RD. 500 m verder ga je weer over een roosterbrug, daarachter links aanhouden. Links verschijnt weer de steiger van de pont. Terugvaren naar Biesboschcentrum Dordrecht.
4. Vanaf de pont LA, meteen RA door muuropening en langs gebouw aan je linkerhand. Fietspad oversteken en ongeveer RD over Hans van Bokkumpad. Je komt uit op een weg voor alle verkeer. Hier RA, meteen LA (parkeerplaats) en dan RA ri. restaurant Merwelanden, een breed grindpad. Aan het einde LA langs vijver aan je rechterhand. Aan het einde op een asfaltpad even RA en kort daarna, bij De Merwelanden en voor de bocht naar rechts, schuin LA over een onverhard pad langs een dijkje aan je rechterhand. Aan het einde LA en bij wegwijzer RD ri. Waterbus via een onverhard pad. Verderop heb je een open veld aan je rechterhand. Aan de andere kant van het veld links aanhouden (ongeveer RD). Je bereikt een groot parkeerterrein.

5. Hier RA en meteen LA over een fietspad langs de Beneden Merwede. Na 250 m het eerste voetpad LA, over dijk. Je kruist een pad en gaat RD, steeds het dijkje links van het fietspad volgen. Het pad komt uit op een breed asfaltpad, RD. Voor het hek van de Helsluis de weg naar rechts volgen en na paaltje op driesprong links aanhouden ri. Biesboschcentrum. 100 m verderop bij kp. 93 RA langs hek, door weiland. Na 400 m bij routepaaltje voor water links aanhouden. Je loop dan op een graspad met knotwilgen. Na 300 m op splitsing bij een routepaaltje links aanhouden. Bij het volgende routepaaltje LA, vlak daarna kom je bij kp. 28.
6. LA ri. 92, meteen daarna bocht naar rechts volgen. Bocht naar links volgen, je hebt breed water aan je rechterhand. Je passeert de 'ecolodge', 100 m daarna RA over een brugje, daarna langs een scherm van wilgentakken. Bocht naar links volgen, aan het einde op asfaltpad RA. Iets verderop neem je het voetpad op de dijk links van het fietspad. Na bijna 800 m op de kruising bij een afmeerplaats voor boten RD. Het pad wijkt vanaf hier af van het fietspad. Verderop eindigt het pad bij het Biesboschcentrum.

Praktische informatie

Lengte van de wandeling

9 km.

Inkorten

De route bestaat uit twee delen aan weerszijden van het pontje bij het Biesboschcentrum, beide ongeveer 4,5 km lang.

Startpunt

Biesboschcentrum Dordrecht

Parkeren

Parkeerterrein bij Biesboschcentrum, Baanhoekweg 53, 3313 LP Dordrecht.

OV

Vanaf station Dordrecht Arrivabus 501 naar Bezoekerscentrum Hollandse Biesbosch (belbus).

Of neem de Waterbus naar de halte Dordrecht-Hollandse Biesbosch: www.waterbus.nl/halte/dordrecht-hollandse-biesbosch. Route oppakken vanaf blokje 5.

Horeca

Huiscafé Biestro bij Bezoekerscentrum, Baanhoekweg 53, 3313 LP Dordrecht, www.biesboschcentrumdordrecht.nl

Restaurant Merwelanden, De Bekramming 13, 3313 LM Dordrecht, www.merwelanden.nl.

Veer

Dordrecht Biesboschcentrum - Serlinggriend. € 1,80 p.p., vaart 2x per uur.

Honden

Niet toegestaan

Opmerking

Het veer bij het Biesboschcentrum vaart niet van nov. t/m maart

Achtergrondinformatie

a Biesboschcentrum

Dit centrum is behalve het startpunt van deze route ook een vertrekpunt voor begeleide excursies te voet of met de boot door de Biesbosch. Er worden bijvoorbeeld in de schemering 'bevertochten' georganiseerd, waarbij men op zoek gaat naar beversporen of wie weet een echte bever. In dit gebied zijn immers in 1988 na een afwezigheid van 162 jaar voor het eerst en met succes weer bevers in Nederland geïntroduceerd.

Je kunt ook op eigen gelegenheid vanaf hier verder wandelen of een kano of fluisterboot huren. Binnenin het centrum vind je info over het ontstaan van de Biesbosch en over hoe het nu is. Verder zijn er wisselende kunstexposities en last but not least kun je er iets consumeren.

b Sliedrechtse Biesbosch

In de nacht van 19 op 20 november 1424, bij de Sint-Elisabethsvloed, begaven diverse zeedijken het. Een jaar later brak bij Sleenwijk een rivierdijk, waardoor de schade nog groter werd. In de jaren daarna ontstond een ondiepe binnensee. De Biesbosch ontstond en bleef eeuwenlang een voortdurend veranderend gebied met op de ene plaats erosie en elders afzettingen van zand en klei. Het was een gebied van geulen en platen. De platen raakten geleidelijk steeds meer begroeid, onder andere met de naamgevers van het gebied: biezen.

De Sliedrechtse Biesbosch, omringd door met de klok mee de Beneden Merwede in het noorden, de Boven Merwede, de Nieuwe Merwede en het Wantij is het meest noordelijke deel van de Biesbosch. Sinds de afsluiting van het Haringvliet is dit het deel met nog de grootste getijdenverschillen. Dit deel van de Biesbosch heeft zijn naam te danken aan het vroegere dorp Sliedrecht, dat net als diverse andere dorpen door de Elisabethsvloed is weggevaagd. Overlevenden uit het dorp hebben aan de overkant van de Beneden Merwede het huidige Sliedrecht gesticht.

c Griendwerkershuisjes

Ongeveer vanaf 1800 werden de wilgen in de Biesbosch commercieel geëxploiteerd. Om de drie jaar werden de takken afgezaagd om er van alles van te maken, zoals bezems, gevlochten stoelzittingen of zinkstukken in dijken.

De griendwerkers die de takken snoeiden en ander onderhoudswerk deden waren vaak dagen of weken van huis tot ze een praam hoog hadden opgetast met griendhout. Ze namen brood en spek voor een hele week mee van huis en vingen daarnaast vis en stroopten wild. Enkele oude griendwerkershuisjes geven een idee van hoe sober de griendwerkers leefden.

In de tweede helft van de 20e eeuw werden de wilgentenen steeds meer vervangen door andere materialen, maar nog steeds worden veel wilgen in de Biesbosch regelmatig gesnoeid om het karakteristieke aanzien van de grienden te behouden.

d Helsluis

Deze in 1864 gebouwde sluis vormt samen met de bijbehorende rolbrug en het sluiswachtershuisje een schilderachtig geheel. De handbediende rolbrug beweegt bij het openen en sluiten horizontaal over rails.

De Helsluis ligt tussen de Helsloot en de Beneden Merwede. Oorspronkelijk maakte de beroepsvaart er gebruik van, tegenwoordig zie je er vooral recreatievaart.

e Zuilespolder

Ook dit relatief open gebied hoorde tot de binnenzee die na de Sint-Elisabethvloed is ontstaan, maar het land viel hier relatief snel droog. Begin 19e eeuw werd het gebied ingepolderd en in gebruik genomen als boerenland. De twee polders van toen: de Helpolder (1804) en de Zuilespolder (1929) zijn later samengevoegd. Inmiddels grazen er nog wel dieren op de weides, maar is de polder vooral bestemd voor natuur en recreatie. Een deel van de waterlopen is direct na de watersnood van 1424 ontstaan. Op een ervan zie je een drijvende hotelkamer: www.slapenopdeecolodge.nl.

Route en tekst van deze route zijn gemaakt door Ad Snelderwaard, zie voor meer info www.adsnelderwaard.com. Deze wandeling is als pdf-bestand met topografische kaart, gps-track en beelden te vinden op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/dordrecht/17183/. Ik ben benieuwd naar je reactie op deze wandeling; opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op www.wandelzoekpagina.nl of op adsnelderwaard@xs4all.nl.

In de wandelgids 'Wandelen door oneindig laagland' staan 15 wandelingen van wandelauteurs Rob Wolfs en Ad Snelderwaard door Nêerlands rivierenland. De wandelgids is te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

